

Obrazloženje Vijeća: Stajalište Vijeća (EU) br. 9/2021 u prvom čitanju s ciljem donošenja uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa za jedinstveno tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku (Program jedinstvenog tržišta) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014

(2021/C 151/02)

I. UVOD

1. Komisija je 7. lipnja 2018. Europskom parlamentu i Vijeću podnijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa za jedinstveno tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, te europsku statistiku i o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014, (EU) br. 258/2014, (EU) br. 652/2014 i (EU) 2017/826 ⁽¹⁾ („Program“).
2. Europski gospodarski i socijalni odbor dao je mišljenje 17. listopada 2018. ⁽²⁾, a Odbor regija donio je mišljenje na svojoj plenarnoj sjednici 5. prosinca 2018. ⁽³⁾.
3. Vijeće (konkurentnost) na sastanku 29. studenoga 2018. donijelo je djelomičan opći pristup o navedenom prijedlogu ⁽⁴⁾. Djelomičan opći pristup nije uključivao niz elemenata, posebno odredbe koje utječu na proračun ili su horizontalne prirode, ili odredbe koje se odnose na rasprave koje su u tijeku u drugim pripremnim tijelima Vijeća o drugim zakonodavnim prijedlozima. Takvi su elementi u tekstu bili označeni uglatim zagrada. Ti su elementi u toj fazi ostali izvan područja pregovora jer je Vijeću za utvrđivanje stajališta o tim dijelovima najprije bio potreban veći napredak na horizontalnoj razini, uključujući političke smjernice Europskog vijeća o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027.
4. U Europskom parlamentu se o izvješću o prijedlogu Komisije glasovalo 22. siječnja 2019. u Odboru za unutarnje tržište i zaštitu potrošača (IMCO) te je ono potvrđeno na plenarnoj sjednici 12. veljače 2019. Europski parlament tada je donio svoje stajalište u prvom čitanju ⁽⁵⁾. Europski parlament prenio je predmet na sljedeći parlamentarni saziv. Odbor IMCO 8. listopada 2019. formalno je donio mandat za početak međuinstitucijskih pregovora o prijedlogu.
5. Trijalozi su održani 23. listopada 2019. i 18. studenoga 2019. s ciljem postizanja zajedničkog razumijevanja o dijelovima prijedloga koji nisu u uglatim zgradama. Mandat za sudjelovanje predsjedništva u tim trijalozima bio je djelomičan opći pristup donesen u studenome 2018.
6. Europski parlament 3. prosinca 2019. obavijestio je Vijeće o svojoj odluci o privremenoj obustavi pregovora na političkoj razini. Pregovori su nastavljeni u drugoj polovici 2020., a treći trijalog održan je 28. listopada 2020.
7. Odbor stalnih predstavnika 18. studenoga 2020. predsjedništvu je dao revidirani mandat kao temelj za pregovore na četvrtom trijalogu 25. studenoga 2020. i petom trijalogu 8. prosinca 2020.
8. Suzakonodavci su na trijalogu 8. prosinca 2020. postigli privremeni dogovor o kompromisnom tekstu. Odbor stalnih predstavnika na sastanku 18. prosinca 2020. potvrdio je taj konačni kompromisni tekst s ciljem postizanja dogovora ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Dok. 9890/18 + ADD 1.

⁽²⁾ Dok. 13680/18.

⁽³⁾ Dok. 15555/18.

⁽⁴⁾ Dok. 14257/1/18 REV 1.

⁽⁵⁾ Dok. 6212/19.

⁽⁶⁾ Dok. 14258/20.

9. Odbor IMCO Europskog parlamenta 11. siječnja 2021. potvrdio je konačni kompromisni tekst. Predsjednica Odbora IMCO potom je 15. siječnja 2021. poslala pismo predsjedniku Odbora stalnih predstavnika u kojem navodi da će, ako Vijeće Europskom parlamentu formalno proslijedi svoje stajalište dogovoreno tijekom trijaloga, plenarnom sazivu Parlamenta preporučiti da u drugom čitanju prihvati stajalište Vijeća bez amandmana, podložno njegovoj pravno-jezičnoj provjeri.

II. CILJ

10. Predlaže se da se Program uspostavi za razdoblje VFO-a 2021. – 2027. Program je dio sektorskih prijedloga kojima se dopunjuje paket horizontalnih prijedloga o VFO-u za to razdoblje.
11. Cilj je Programa jačanje upravljanja unutarnjim tržištem i omogućivanje građanima, potrošačima, poduzećima i javnim tijelima da u potpunosti iskoriste integraciju i otvaranje tržišta, provedbom prava Unije, olakšavanjem pristupa tržištu, utvrđivanjem normi i promicanjem zdravlja ljudi, životinja i bilja te dobiti životinja, uz istodobno poštovanje načela održivog razvoja i osiguravanje visoke razine zaštite potrošača, podupiranje konkurentnosti poduzeća, posebno mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća, te uspostava okvira za programiranje i financiranje europske statistike.
12. Programom se objedinjuju aktivnosti koje su se u razdoblju prethodnog VFO-a financirale u okviru šest prethodnih programa (europski statistički program, COSME, program za potrošače, program za podupiranje posebnih aktivnosti u području financijskog izvještavanja i revizije, Uredba o prehrambenom lancu, zdravlju i dobiti životinja te biljnom zdravlju i biljnom reprodukcijom materijalu, Uredba o potpori sudjelovanju potrošača i drugih krajnjih korisnika financijskih usluga), a uključuje i neke nove inicijative.

III. ANALIZA STAJALIŠTA VIJEĆA U PRVOM ČITANJU

A. Opća opažanja

13. Vijeće i Europski parlament vodili su pregovore s ciljem postizanja ranog dogovora u drugom čitanju na temelju stajališta Vijeća u prvom čitanju koje je Europski parlament mogao prihvatiti kao takvo. Tekst stajališta Vijeća u prvom čitanju u potpunosti odražava kompromis postignut između zakonodavaca.

B. Posebna opažanja

14. Tijekom pregovora u studenome i prosincu 2020. zakonodavci su uspjeli postići kompromis o neriješenim pitanjima navedenima u nastavku:

— **trajanje programa:** Vijeće i Europski parlament složili su se da se Program uspostavlja za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. te da je trajanje programa usklađeno s trajanjem VFO-a.

— **tehnička i administrativna pomoć za provedbu Programa:** Suzakonodavci su se složili da ukupni troškovi tehničke i administrativne pomoći ne premašuju 5 % vrijednosti ukupne financijske omotnice raspoložive za provedbu Programa.

— **imenovani korisnici koji zastupaju interese potrošača na razini Unije:** Dogovoreno je da je Komisija ovlaštena za donošenje delegiranih akata u vezi sa zastupanjem interesa potrošača na razini Unije, kako bi mogla izmijeniti popis subjekata kojima se mogu dodijeliti bespovratna sredstva u okviru Programa bez poziva na podnošenje prijedloga.

- **nacionalni referentni laboratoriji kao imenovani korisnici i njihova akreditacija:** Postignut je dogovor o mogućnosti da nacionalni referentni laboratoriji za zdravlje bilja i nacionalni referentni laboratoriji za zdravlje životinja kao imenovani korisnici ostvare korist od bespovratnih sredstava dodijeljenih u okviru Programa ako djelovanja tih nacionalnih laboratorija koja se podupiru iz Programa predstavljaju dodanu vrijednost Unije i ako je u okviru Programa dostupno dovoljno financijskih sredstava za potporu tim djelovanjima. Za utvrđivanje imenovanih korisnika i njihovu akreditaciju predviđeni su usporedivi uvjeti.

- **pravila o sufinanciranju u području bilja, životinja, hrane i hrane za životinje:** Vijeće i Europski parlament postigli su dogovor o fiksnoj stopi sufinanciranja od 50 % koja se pod određenim uvjetima iznimno povećava na 75 % i 100 %. Komisija ima mogućnost donijeti provedbeni akt kojim se uspostavlja niža stopa sufinanciranja ako je to potrebno zbog raspoloživosti proračunskih sredstava, nedostatne provedbe Programa ili hitne mjere, ili postupnog ukidanja sufinanciranja djelovanjâ protiv bolesti životinja ili organizama štetnih za bilje.

- **delegirani akti, provedbeni akti i odbori:** Suzakonodavci su se složili da se programi rada donose provedbenim aktima čija je svrha primjena pravila koja su već utvrđena u temeljnom aktu i u skladu s povezanim sektorskim zakonodavstvom, ako je to primjenjivo. Djelovanja utvrđena u Prilogu II. provode se u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici. Kada je riječ o delegiranim aktima, dogovoreno je da se ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje Komisiji na razdoblje od sedam godina te da se prešutno produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive.

- **retroaktivnost:** Dogovoreno je da Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije* te da se primjenjuje od 1. siječnja 2021.

IV. ZAKLJUČAK

15. Stajalište Vijeća u prvom čitanju o Uredbi Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa za jedinstveno tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje te europsku statistiku u potpunosti odražava kompromis postignut u pregovorima između predstavnika Vijeća i Europskog parlamenta uz pomoć Komisije. Ovaj kompromis potvrđen je pismom predsjednice Odbora IMCO upućenim predsjedniku Odbora stalnih predstavnika 15. siječnja 2021.
-